„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторковом на по табака

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 102. У Новом Саду у уторак 5. (17.) јула 1883. ГОДИНА XVIII.

Политички преглед.

Руски ђенерао и бугарски министар **Соболев** још не престано бави се у Петрограду. Борављење ђенералово у главном граду Русије доводе у свезу с изменом устава бугарског. Бечка жидовска штампа, којој је напредак славенских земаља уопште а напредак бугарске земље на посе трн у оку, подмеће Соболеву свакојаке прљаве намере и труди се да докаже, како „тај руски ђенерао“ не ради у Петрограду ништа за повратак уставног стања у Бугарској и како он одуговлачењем својега повратка из Петрограда иде једино за тим, да доцније то дуго борављење у престоници Русије употреби а да бугарским либералима докаже, како је он све и сва чинио да стигне жељеној мети, но да му ово није могло за руком поћи. Изгледа да се бечки жидови-новињари плаше да Соболев како год владу руску, односно цара Александра не задобије за своје а делимице и за намере либерала бугарских. Друкчије бар тешко се даје протумачити ова претерана ревност бечке штампе за тобожњу обрану права бугарског народа „против навале руске“.

Кад је ту пре неког времена руски ђенерао Гурко указом цара Александра био постављен за ђенералног гувернера варшавског, трубила је славенству противна штампа, како ће сада настати доба потпуног и безобзирног порусења руских делова некадање краљевине пољске. Данас је та иста штампа приморана да сама собом опозове све тада протуриване вести, а чини то у дипломатској изјави, по којој „ђенерао Гурко није вољан усвојити оне тенденције, које иду за потпуним порусењем Пољске, а које му препоручују неки руски листови“. Органи те штампе причају сада како је Гурко у Петрограду изразио жељу, да му се не издају никаква „строга упутства“ гледе правца, кога би ваљало да се придржава у погледу управљања с Пољском. Гурко тражио је што више слободе у овој ствари, како би након стеченог искуства могао дефинитивно одредити како политички тако и административни правац свога рада. — Славенству противничка штампа уверила се и овом приликом да је — у лажи плитко дно.

Бечки листови јављају да је **Викотера** једном свом пријатељу, који је ту неки дан кренуо на пут у Аустро-Угарску и Немачку дао писмо следећег садржаја: „Драги пријатељу! Ако би на Вашем путу кроз Аустро-Угарску и Немачку дошли у додир с тамошњим државницима, те ако би се том приликом повела реч о односајима у Италији, и ако би се моје име с истима у свезу довело, то Вас опуномоћујем да мирном душом демантујете намерно растурену вест: да ја заузимам непријатељски положај према одношајима између Италије с једне а Аустро-Угарске и Немачке с друге стране. — Питање је, да ли и у колико ово писмо — истини одговара.

У Паризу отворена је 2-ог тек. мес. **статуа републике**. Светковина била је у неколико ослабљена тиме, што при истој нису присуствовали председник републике, чланови министарства, заступници владе и префект департмана сенског. Ови сви изостали су — као што бечки листови јављају — због тога, што председник париског муниципалног савета није хтео пристати на то, да у свом говору не дотакне питање амнестије. Сама светковина обављена је у најлепшем реду, у најживље суделавање народа француског.

29-ог прошлог месеца закључен је нов **уговор између Русије и Персије**, којим је коначно уређена североисточна међа ове државе. Уговор је усвојен превизорно, а кад се шах персијски поврати из Мешеда спровешће се ратификација. По наређењу овог уговора протеваће се нова руска граница до половине пута између Сирахса и Мерва. Засебним чланком одређено је да за случај ако би друге државе протестовале против овог уговора, персијска влада исте увучи на Русију, која ће свакој такој држави дати — „потребна разјашњења.“ — „Н. Сл. Преса“ вели да шах неће усвојити овај уговор. Скромна жеља!

Убиство у Тиса-Еслару.

(Деветнајсти дан расправе.)

Председник отвара седницу у 9 сах. пре подне.

За столом струковњака седе Шајтхауер, Белки, Михаловић, Трајтлер, Киш и Хорват.

На столу судаца лежи завежљај с хаљинама Истиркиним.

Дворана је дупком пуна света.

Државни тужилац предаје председнику једно ововремено писмо и моли да се исто приложи актима — пошто је без икаквог значаја. Бранилац Етвеш жели да се писмо то не узме у обзир. Председник изјављује да се и он слаже са овим задњим предлогом, пошто таква писма (није само државни тужилац добијао, већ су и остали бранioци, па и он сам удостојени сличним списима, који у осталом на ток расправе нити имају нити ће имати буди каквог утицаја. Сајферт остаје при својој изјави. По договору суда изјављује председник да ће се задовољити жељи државног тужиоца.

Сајферт предлаже да се струковњаци један за другим испитивају, но да при испитивању једног или другог остали не буду присутни.

Председник изјављује да ће се струковњаци доцније као сведоци на тај начин испитивати.

Приступа се испитивању дра Киша. Овај прта свој рад при прегледању тиса-дадске лешине. Први преглед обављен је сасма пред ноћ и изведен је површно. Тада му се учинило да је то лешина четрнајсто-годишњег девојчета. Сутра дан кад је лешина поново и сасма подробно прегледана уверио се да је летимичан преглед прошле вечери погрешан био. Позледу десне руке при првом прегледу није у обзир узео јер је ту ствар касније хтео сасма тачно да испита.

Етвеш задржава си право да у своје време Кишу нека питања стави.

Чита се први протокол о спољашњем изгледу лешине. Протокол овај потписан је од дра Киша и дра Трајтлера, даље од Владислава и Геге Хорвата, Секеља, од државног тужиоца Нађа и од Варија.

Бележник чита за овим у Тиса-Еслару састављени протокол о обдукцији лешине и очитовање леварa о спољашњем и унутрашњем изгледу исте

Хајман, бранилац, напомиње да је он у своје време уложио ограду против начина, којим је вођена истрага. Предаје дотични спис с молбом да се у своје време прочита, уједно моли да се прочита и апелација његова против судског решења, којим је ограда му одбијена. Председник изјављује да ће се приступити читању допунбеног протокола лекарског. Фридман напомиње да би боље било да се остане при хронолошком реду.

Чита се допунбени протокол лекарски. За овим приступи се читању абдукционог протокола, што су га приликом екхумирања тиса-дадске лешине по судском налогу саставили професори Шајтхауер, Белки и Михалковић.

Публика поче излазити из дворане. Председник услед тога позива оне, који хоће да изиђу из дворане, да то одмах учине, па што сви присутни, изузев двојицу, тројицу напоље изиђу.

Након прочитања овог протокола помиње председник да се лешина раздели, како би струковњаци исту могли подробније испитати, а за тим наређује да се чита очитовање струковњака.

Етвеш иште да се приложи актима спис којим је он протестовао против деобе лешине; даље тражи да се прочитају питања, што их је судац истражилац ставио струковњацима, а и одговори ових.

Приступа се читању свију напоменутих списа. Читање ово трајало је читаво пре подне. Кад се при читању очитовања Шајтхауеровог било дошло до оног места, где исти изјављује, да је у Тиса-Даду вађена лешина одиста била Истирка Шољмошијева — преко којега је места у своје време на основу судског закључка крст превучен — тражио је Етвеш да се и то место прочита, јер да суд није правилно поступао, пошто сваки струковњак има право, да изнесе своје потпуно мишљење о овим питањима, који суд није у стању оценити. Председник изјављује да ће — подржавајући закључак суда — дозволити читање поменутог места, како би се дознало потпуно очитовање. Затим прочитано је очитовање земаљског санитетског савета, који, као што је познато, не даје или боље рећи даје право и струковњацима вирећхаског суда и будимпештанским професорима.

Након одмора чита се извештај земаљског кемичара о пегама, нађеним на оделу Истиркином, затим очитовање леварско о истима. Кемичар испитивао је да л' оне пеге од проливене први долазе. (Чудновато је да се ово и испитивало, кад по казивању Морица Шарфа Истирка у синагоги никаквих хаљина није имала на себи.)

Приступа се испитивању струковњака. Сваки од ових испитиван је на посе. На сопствену жељу узима се први на испит проф. Белки, На питање председниково очитује овај сведок да коса њ главе утопљеника „под извесним околностима“ врло ласно сва отпадне; гледе трепавица изјављује да су исте боље утврђене, те да се услед тога дуже држе. Да ли су нокти насилно отиљоњени или су сами отпали, то се не да доказати. (Ови нокти играју веома тајанствену улогу. Вирећхаски суд и преслушани сведоци знају да је лешина имала „господске“ нокте, а будимпештанski професори веле да приликом екхумирања лешине нису нашли никакве нокте. Питање је дакле: где су нокти? но на ово не уме нико да одговори. Чудновато је пак да су се будапештанski струковњаци трудили доказати, како је могуће да су се преварили они сведоци, који исказаше да су нокте не само видили, но и опипали. У том погледу карактеристична је следећа изјава Белквјева.) Упитан од председника да ли је могуће да се човек превари о присутности или неприсутности у оном случају, кад су нокти преко прстију израсли, одговара Белки да у том случају не може о обмани ни говора бити. Државни тужилац Сајферт пита Белкија, да ли је могуће да је при влању крв могла тако цурити да се не пролије ни једна кап. Белки одговара да је то могуће само онда, кад се просеку сасма уске крвне цеви, како се пак пресече већа жила, тада и крв „шиба“ кроз отвор. (Разуме се, овим није доказано ништа ново, јер појава да на поду синагоге нису нађене никакве крвне пеге, могла би се лако протумачити тиме да је под био чиме год застрт.)

Сајферт пита Белкија да ли је вероватно да је лешина при лежању под сплавом могла остати не повређена, као што је овде случај. Белки вели да је то могуће, ако је лешина дубље у води била и ако за то време није ударила о какву тврђу ствар. Тужилац пита да ли се лешина могла без трвења транспортовати. Белки одговара да није компетентан да и у таквим питањима свој суд изрече. Сајферт ставља Белкију питање, да ли и сад, пошто су прочитани сви списи, остаје при очитовању, што га је 9. јануара договорно са Шајтхауером и Михалковићем издао. Белки изјављује да остаје. Белки питан је за овим да разјасни како он тумачи разлику између 4. тачке извештаја земаљског санитетског савета и његовог сопственог очитовања, по ком је лешина шест до дванајст недеља у води лежала. Белки одговара да неће да подвргне критици извештај највишег земаљског струковњачког форума. На даље питање браниочево да ли је могуће да су се преварали они сведоци, који су исказали да су очи лешинине биле плаве, вели Белки да је то могуће, јер да су очи биле извраћене. Даље изјављује да не полаже никакву важност исказима оних сведока, који су у лешини Истирку познали, или који су ово порекли.

На питање председниково да ли се по костима тиса-дадске лешине може познати, да ли је иста 14 или 17 година стара била, примећује Белки да о овој ствари у погледу мађарске расе не постоји никакво искуство. (Лепа сведоџба по стање медицинске науке у Мађарској!) Показује се Белкију два прста с лешинине ноге; пошто се ови прсти сасвим један на другог натисли, пита председник струковњака да ли је отуда, што је дотична особа за живота обућу носила, или не. Белки одговара да у рока овој појави ваља тражити у том, што су при „паковању“ лешине прсте одвећ јеко притисли (!?).

Овим би свршена расправа овога дана.

ДОПИСИ.

Земун. (Школски покор.) — Познато вам је, како је лане Јанаћ, кога су ово „експедирали“ са карл. сабора, а који се ни потписати не уме а да не погреши, како је велим он (шта мислите!) председавао испитима на овдашњим срп. школама; ма да је ту присутан био гл. шк. референат. Да како — туђи се није могао са њиме, кад је Јанаћ преко јего без сваке етикеције. Па то му се осладило, те ево оће и ове године да запрема председничку столицу. Не можемо чисто да сакријемо наше с једне стране задовољство, што тако дивно бламише онога, који га је натурио овој општини. Сад се већ толико заборавио, да вреба по сокаци приватна писма својих противника, па конфискује. Но то му није ни тешко, јер противник му је овде свако, који писати уме. Међутим имаће за то да одговара пред судом ових дана, ако увређени нису говорили тек онако у ветар.

И њему се видите оће опет да председава Не мари он, што ту постоји школска управа, коју је лане са два акта признала епарх. шк. власт, који су нам до руке дошли, а које ћемо кад устреба на јавност изнети — Јанаћ и ове године ваваде други распоред испита, противан ономе од речене управе. Управи тој стоји на челу прота г. Ј. Вукадиновић, чији избор за управитеља овд. школа уве иста епарх. шк. власт са особитим задовољством на знање. А са каквим задовољством прима на знање иста епархијска власт толике вести, да се Јанаћ, тако прост човек, пача у школске ствари, као да прота није ни жив? И то је један знак времена. Но све је пролазно на овоме свету, па тако ће бити и са тим свињушним насиљем. Брука, брука остаје вечита, а жиг што га је народ ударио на чело тим заблудницима, остаје да се срамно чита и са чела невиних им потомака.

Како рекосмо, управа је и сад као и увек до сад, издала распоред и заказала дан испита. Распоред је штампан у овд. лок. листу, а посепце достављен и овд. мађистрату, који учитеље плаћа, и који преко целе године с управом званично дописује, јер он не зна за другу шк. управу. Како не ће учитељи Рајковић и Лазић да примају дописе управине, то им је мађистрат доставио као и увек у том случају. Десператне две индивидује наслонише се на Јанаћа, држећ да ће их тако минути заслужена казни, које у Карловци претрпавају. Но доћи ће то скорим на велико звоно. Сваки ће по заслуги добити. Напустише их из Карловаца, те су овде прави банови слободњаци. Издају се за приврженике Ђ. наименованости, па чине шта оће.

Јест, Јанаћ је издао царкулар с новим распоредом и позвао учитеље да га се „строго“ придржавају. Сад кога да послушају учитељи? Мађистрат плаћа, те прети опасност, да не устегне плату, јер је на тој страни управа, која никаквим актом није уклоњена — с друге стране Јанаћ са његовим „строго“, ослањајући се на Карловце. И такав покор постоји ево више од године дана, за који врло добро знају у Карловци. А знате ли ви, савесна господо, шта ће да следује из тог вашег ћутања и прикривања својих креатура? Така аномалија се дуже трпити не ће. Већ скоро нико више овде не стаје на пут покомуналенију. И ето, шта ће да наступи, а то наступити мора; јер ово се чудо трпити већ више не да. Само ће се тако направити моћи једном жељени ред. Ете муд нас одводи немар из Карловаца! Или зар то није прикривање, кад Јанаћ у своме распореду не ће испите у повтор. и шегрт. школи За бога ту долазе Рајковић и Грујић, који под окриљем Јанаћа нису ништа радили. Разумемо.

Радознали смо, шта ће сад две шк. исп. комисије да чине. И Јанаћ или боље рећи поп Никола, ако се није, он ће се и опет обратити у Карловце за помоћ. А поп Никола ће и добити јер како оно рече поп Јоја: поп Никола само Димићу и Чобанићу, а ови Герману, па ће направити од белог црно“. Идемо да видимо оће ли сад архид. шк. власт пре поверити да и даље обавља испите школске један окр. прота, бивши професор, члан конзисторије и књижевник Јефта Вукадиновић или посве обичан човек Јанаћ. А да боље илуструјемо тога збиља простог човека, ево му његове својеручне белешке са лањског испита: „Еданъ поедавъ Говорили“. „Све по Реду изъ питато“. Испни се па прочитај „Стармали“!

Г. Проту желимо видети на његовом месту, јер нема акта да је уклоњен са места, за које прима хонорар.

О томе пак, како су Јанаћ и поп Никола овде тотално изолирани и привремени, и још друге пикантности — скорим.

Дневне новости.

(О Бранковој светковини.) „Б. Дн.“ јавља: „И управни одбор прив. пев. дружине „Корнелије“ решио је, да целокупно друштво учествује при преносу Бранкових костију, но да само до 20 најбољих певача певају. Програм је већ састављен и послат овд. одбору (колу младих песника.) „Београдско певачко друштво“ учествоваће са својих 20 такође најбољих певача при овој светковини, а оно је већ са своје стране послало програм карловачком одбору и ако овде већ исти одбор постоји. Пев. друштво „Даворје“ послаће од своје стране три своја члана да га заступа.“ — Говори се, да ће и певачко друштво из Шабца учествовати на светковини.

(Депутације.) Читамо у „Б. Дн“. „Из Лозовице вам јављају да је одбор општински решио да и општина лозничка буде заступљена при преносу Бранкових костију, и да су на ту цељ изабрани као изасланици гг. Цветко Јездић и Драгутин Лукић трговци, и г. Димитрије Дукић професор, који ће шта више о свом трошку путовати. Радујући се овом заиста патриотском решењу лозничке општине, желели би да се и остале веће општине наше краљевине а на по се општина престонице српске одазове с оваким патриотским решењем, те да и том приликом осветламо образ српски!“

(Српско јеврејско певачко друштво) Као што смо дознали српско-јеврејско певачко друштво решило је да изађе својих 15 чланова ради учествовања при свечаности пренашања костију нашег песника Бранка Радичевића у Срм. Карловцима. „Н. Б. Дн.“

(„Делиград“). На молбу београдског одбора за пренос костију песника Бранка г. министар војни ставио је за оне који су се одбору јавили за учествовање при свечаности у Ср. Карловцима, пароброд „Делиград“ на расположење. Као што могосмо чути са гостима ће ићи и војна музика. Полазак је 9. ов. мес. „Н. Б. Дн.

(„Народна Мисао“). Тако се зове у Београду сада нов политички лист, који излази на

место листа „Народно Ослобођење“, коме српска политичка власт стаје на пут, недопуштајући му да се по унутрашњости земље разашиље. С тога је уредник му, Манојло Ђорђевић Призренац био приморан да се жали суду за ове незаконитости, а међутим је покренуо нов лист под горњим насловом, који ће заступати исти демократски правац, што га је и „Н. Ослобођење“ заступало.

Политичке вести.

— Из Рушчука јављају бечким листовима да ће се идућег месеца састати бугарско собраније, зарад одобрења градње железничке пруге Софија Пирот Сарембеј Свиштов Ђустендил.

— По вестима из Цариграда одгођен је поново избор јерусалимског патријарха.

— Из Берлина јављају да је црквено-политичка новела санкционисана 29-ог пр. месеца.

— Из Београда опреврћава се вест, да је Хорватовић позван натраг из Петрограда. Веле да је исти искао и добио допуст да може ићи у Карлове бање у Ческој.

— „П. Лојду“ брзојављају из Петрограда да је велики кнез Никола ухапшен по налогу цара Александра — због самовољног мешања у послове гувернера туркестанског,

— Колера све више и више узима маха у Мисиру.

Народна просвета.

(Школа. — Књижевност. — Уметност. — Позориште.)

(Српске народне песме са сликама) I. Иво Сенковић и ага од рибника, са 7 слика и лепом насловном сликом од проф. Влад. Тителбаха издањем М. В. Поповића. Штампано у крал. срп. државној штампарији. Велика осмина стр. 24. Цена 30 пара дин. или 15 новч. Ко пошаље новац за 5 комада добија 6-ти бесплатно. Може се добити у администрацији „Сричета“ Васина улица бр. 6. где је трговачка штампарија, код свију књижара у Београду, у књижари Луке Јоцића и друга у Новом Саду и књижари Д. Валожића у Нишу.

Ова је књига врло удесна за поклон деци о испату, Божићу, Васкрсу и другим свечаним приликама, с тога се је надати да ће родитељи и пријатељи наше младежи похитати да својој деци купе ову књижицу, која је једина и по својој садржини, и по спољашности најудеснија.

(Историја света.) Ових дана изишла је из штампе и може се добити у књижари Велимира Валожића у Београду и у свима књижарама по унутрашњости Србије: „Историја света“ за више разреде средњих школа, написао Стојан Бошковић; део први; стари век; свеска I преисторијско доба (са сликама) Издање и штампа кр. срп. државне штампарије у Београду. На обичној осмини, XIV и 311 страна. Цена 1 динар и 50 пара. Ово дело потребно је не само ученицима viших завода, но и учитељима, свештеницима и сваком образованом Србину. У место сваке даље препоруке, да поменемо овде само обилату научну садржину оне свеске, и да ради обавештења наведемо нека места из предговора и увода у ову науку. Тако у садржини су ови чланци:

Увод: I. Значај ове науке. II. Задатак историје и социологије. III. Тегобе за научно обрађивање историје и социологије. IV. Тегобе разних времена за историјске и социолошке сведоџбе. V. Личне (субјективне) тегобе у поређивању историјских доказа, VI. Угодне прилике и олакшице за научно промматрање историјских догађаја и друштвених појава. VII. Положај земље као васеленског тела у сунчевом систему. VIII. Геолошке периоде и њихов значај. IX. Појава људског рода. X. Распоред грађе за историју света.

Преисторијско доба: 1. Људске расе и њихова сеоба по свету. 2. Главне расе и њихове гране. 3. Подела народа по језицима. 4. Постање и развијање људског говора. 5. Прве породице и племена људска. 6. Значај и укрштање првобитног племенског живота. 7. Вероисповедни (религијски) појмови и обичаји. 8. Спомен и сахрањивање мртваца у праисторо доба. 9. Митолошка предања и басне старих народа. 10. Проналазак и употребт ватре (са сликама). 11. Културне периоде преисторијског живота. 12. Споменици палеолитског доба (са сликама.) 13. Споменици неолитског доба (са сликама). 14. Проналазак и употреба метала. 15. Најстарија метална индустрија и трговина. 16. Прве људске потребе у почетку културног преисторијског доба 17. Одело и станови преисторијских племена. 18, Питомљење животиња и домаћа стока. 19. Земљорадња и непокретна својина (имање) у најстарије доба.

Друга свеска (Источни народи, Грци и Римљани) и трећа свеска (Средњи век до крсташких ратова) с илустрацијама и историјско-географским картама узете су у штампу. А за тим ће у течају нове школске године следовати остале свеске средњег и новог века.

Народна привреда.

(Земљорадња. — Индустрија и занатлијство. — Трговина. — Финансија. — Саобраћајна средства.)

Српским челарима.

Ја сам под 4. (16.) априла о. г. подвео г. поджупану торонталском пријаву за савез челарске скупштине, и у споразуму са многима нашим челарима одредио рок за исту дан 16. (28.) августа тек. године. Скупштини тој биће посао, да се организује, да донесе друштвена правила како ће се порадити око ширења и развијања челарства у нас, а и говориће се о челама на ковилуку. Овоопштинско поглаварство постараће се за бесплатне станове за посетиоце. Српски Итебеј лежи непосредно поред Бегеја канала, у средини између Темишвара и Великог Бечкерека, има у њему кр. поштанска и брзојавна штација.

Умољавају се најучтивије штована уредништва српских и хрватских листова, да објаву ову у листове своје уврсте.

У Српском Итебеју 21. јуна 1883.

Паја Јанковић,
парох и челар.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Почетком овога месеца настаје нова претплата за оне наше поштоване претплатнике, који су се на половину године или само на другу четврт претплатили.

Позивајући поштовану публику на претплату, и досадање наше претплатнике на обнову, изјављујемо да лист без готове претплате не можемо никоме слати, па за то умољавамо поштоване претплатнике, да претплату за времена, и то најбоље путем поштанских упутница, послати изволе, како би се лист без прекидања отправљати могао. Наруџбине без новаца не могу се уважити.

Претплата, огласи, као и наплате за то, нека се изволе упутити на администрацију „Заставе“, а само дописи и остало, што се тиче уређивања листа, нека се изволи слати уредништву „Заставе“.

„Застава“ излази четир пута на недељу.

Претплата стаје за Аустро-угарску монархију, српске државе и покрајине:

на целу годину	14 ф.	— или 35	дин.
на по године	7 „	„ 17½	„
на четврт године	3 ф. 50	или 9	дин.
на месец дана	1 „ 20	„ 3	„

За остале земље и то: за Немачку годишње 18 ф., за Швајцарску, Румунију, Русију, Италију и Бугарску 20 ф., а за Француску и Америку 24 ф., или сразмерно на четврт године.

У Новом Саду на Видов-дан 1883.

Администрација „Заставе.“

ИСПРАВАК.

У 97. броју „Заставе“ од 26. јуна о. г. у XX. извештају одбора за пренос костију Бранка Радичевића под 136. међу певачевачким приложницима погрешно стоји, да је један дукат приложила Софија Живановић а треба да стоји: **Софија В. Живковића.**

Даље под бр. 138. погрешно је име Велимир, већ ваља да стоји **Велизар** Боборов.

Извештај

о даваној „вечерњој Забави“ 18. (30.) Јунија 1883 у корист певач. друштва.

Примање:

Од улазница — — — — — — — —	90 ф. —
Добровољног прилога— — — — — —	18 „ 50
Скупа	108 ф. 50
Кад се одбије од примања издавање — —	54 ф. 60
остаје готовина	53 ф. 90

Издавање:

За музику по рачуну — — — — — —	30 ф. —
„ Штампарију — — — — — — — —	9 „ —
„ Лиценсију— — — — — — — —	3 „ —
„ напуњене чашице лојом — — — —	3 „ 20
„ ситнарије по рачуну — — — — —	7 „ 60
„ свеће— — — — — — — — —	1 „ 40
„ полупане чашице — — — — — — —	„ 40
Скупа	54 ф. 60

У Новом Саду 1. (7.) 1883.

Петар Матић,
благајник певачк. друштва.

Добровољни прилози

о даваној забави 18. (30.) у корист певачког друштва у Н. Саду.

По 1 ф. 50 н. г. Бекић Тоша, Грчић Јован.

По 1 ф. г. Димитријевић Миша. Др. Илија Вучетић, Коста Раић, Антоније Хаџић, Тоша Мартоношки.

По 50. н. Др. Илија Огњановић, Младен Сузић, Арса Пајевић, Јоца Бипарић, Стева Дурум, Ђура Стојковић, Гавра Плавшић, Стеван Поповић (Пеци) Младен Максимовић, Живко Вучетић, Јоца Чавић, Андрија Матић, Н. Н. Младен Јовановић (инжињер.) Др. Кода. Н. Н. Др. Паја Јанковић, Н. Н. Милан Давидовац. Н. Н. Ђура Мариновић.

Свега скупа 18 ф. 50.

На свима овим приловима изјављује своју захвалност.

Одбор.

Јавна благодарност.

Као тумачи племенитих осјећаја, којима је проникнуто ово становништво овога маленог места, изричемо овим како у име општине тако и у име местног црквено-школскога одбора јавну благодарност пресветлом господину Јулију пл. Бубановићу жупану еремском на његовоме лепоме истинским родољубљем задахнутом дару од 200 фор. намењених градњи наше ново подигнуте школе, као и на његовом моћном и ревном посредовању око подизања гвоздене ограде наше црквене порте, којим нам је код подузимача исте ограде знатну олакшицу надјејствовао, уверавајући га, да ће у народу овоме ово искрено и родољубиво доброчинство његово као алем камен у сјајној круни свагда славнога и витњастога Срема остати и бити предметом најмилије успомене.

За ова дела нека га вишњи творац награди, ми пак неби били довољно искрени, кад неби отворено исповедили ову жељу нашу: „Поживео овакав доброчинитељ частно и поштено још много година на славу и корист домовине и народа свога. Дао бог, хиљадили се такви родољуби!

У Опатовцу, (Срему) на Духове 1883.

Ђорђе Бороцки, перовођа. Лаза Лучић, председник.

Ред вожње железничких влакова

од 1. јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
Будапешта (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
Будапешта (Франциштат) . . .	7·55 „	8·44 „
Суботица стиже	12·34 п. п.	4·53 ујутру
Суботица полази	1·00 п. п.	5·40 „
Нови Сад стиже	4·05 п. п.	10·00 пре п.

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
Нови Сад полази	11·55 пре п.	5·35 п. п.
Суботица стиже	2·55 п. п.	9·51 у вече
Суботица полази	3·10 п. п.	10·35 „
Будапешта (Франциштат) . . .	8·12 у вече	5·42 ујутру
Будапешта (Јозефштат) . . .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

Стечај.

Саборски одбор намерава оставком привременог надзорника срп. прав. нар. црк. добара упражњено, највишим кр. рескриптом од 10. августа 1868. године установљено место надзиратеља нар. црк. добара, с којим је скопчана годишња плата од 1200 фор. са годишњим паушалом од 400 фор. на дневнице и пут привремено попунити.

Надзиратељ добара има бити у струкама економије изучен и испитан, и у рачуноводству вешт.

Позивају се дакле сви они, који ово место добити желе, да своје ваљано инструјиране молбенице саборском одбору у Карловцима најдаље до 31. августа т. г. по нов. календару поднесу.

У Карловцима 1. (13.) јула 1883.

1—3 **Саборски одбор.**

СТЕЧАЈ.

Усљед упражњеног места у Варјашу, отвара се стечај на обадве школе како мушке, тако и женске, с којом је плата скопчана 300 фор. а. вр. у готовом новцу 12 хектолитара мешовита жита, толико и кукурузе, 4 фата тврди дрва 2¼ ораће земље, уз то слободан стан, састојећи се из две собе, кујне, шпајза, штале и баште.

Учитељу ће у дужност спадати у цркви појати, децу у црквеном појању поучавати, од потреба имаће уч. тељ, 1 ф. а. вр. где позват буде.

Учитељици ће у дужности спадати децу женску у црквеном појању и у женском ручном раду поучавати.

Првенство ће имати они, који су у Сомбору приправничку школу са добрим успјехом свршили. Који год жеље ово место получити, треба сами лично да се преставе, просвитељи имају своје молбенице до светог Илије подписаном одбору послати, а „избор“ учитеља и учитељице биће на светог Илију.

Из седнице црк. школ. одбора држане у Варјашу на Петров-дан 1883.

Милош Аћимов,
1—3 школски председник.

Објава.

Српска црквена општина перлеска закључила је своји 400 ланаца на једном месту врло добре обрађене ораће ритске земље — на три и више година под закуп издати. Дан дражби је 6. август (на Преображење) о. г. у 3 сата по подне у школи одређен. И писмене понуде примају се.

Испод 10 фор. ланац годишње неће се издавати. Према овој цени има се 10% пишманлука пре дражбе положити.

Досталац имаће половину једногодишње достигнуте своте као јамчевину уплатити; и то: у готовом или у државни папири или осигурање на непокретности.

Ближи услови могу се до одређеног рока код председника ове општине дознати.

Овом приликом издаће се на јавној дражби и залишна парохијална сесија на три године.

У Перлеву 30. јуна 1883.

С. Маринковић, перовођа. 1—3 Ђ. Илић, председник.

СТЕЧАЈ.

Усљед упражњеног једног мјеста учитељског на овдашњој српско-православној основној школи, тражи се учитељ способан, плата годишња 600 фор. (шест стотина) стан и огрев, који жели нек се обрати подписаној управи са свједочбама најдаље до 20. јула 1883. по ст. кал. и који знаде нотално црквено пјеније, имаће првенство. Школе почињу 1. августа

У Сарајеву 28. јунија 1883.

Управа
2—3 српско-правосл. народних школа.

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
ВЛАДИМИРА ВЕМИЋА
у Илоку

потребује два шегрта из добре куће, који могу одма ступити у радњу. 1—3

СТЕЧАЈ.

У црк. прав. срп. општини у Молу (бачка жупанија) на верозаконој школи упражњена су два учитељска места у местним салашким школама, са годишњом платом од 200 фор. а. вр. два ланца а 2200□ хв. најбоље ораће земље, на коју општина пореву плаћа и слободан стан. — Осим предавања у дневној и повторној школи, нема других дужности. Рок пријаве траје до 10. (22.) августа ове године.

Из седнице школског одбора у Молу 17. (29.) јуна 1883. год. држане.

2—3 **Школски одбор.**

СТЕЧАЈ.

Овим се отвара стечај на упражњено учитељско место и то за I. разред. Плата са овим местом скопчана је од 500 фор. а. вр. слободним станом и два јутра ораће земље.

У дужност учитељу спада осим предавања прописаних предмета у школи и појање у цркви са леве стране.

Ко жели ово место получити, нека изволи добро инструиране молбенице послати на подписано председништво. Рок пријаве последњи јули по старом календару.

Из седнице школ. одбора карловског.

Милан Попов, перовођа. 3—3 Љубомир Ковачев, председник.

Оглас.

Гостионица у Ковину на најудеснијем месту лежећа, која је својина српског школског фонда, издаваће се у закуп на три године на јавној дражби дана 17. (29.) јула о. г. на лицу места. Закуп отпочиње 1. новембра о. г. по нов. кал, а просторије те гостионичке куће ове су: пространа бирт, једна сала за игранку, 5 соба од сокака, једна соба из авлије, једно предсобије, ходник, две кујне, два шпајза, подрум; даље: у авлији једна кујна уз једну собицу, штала, две шупе за дрва, леденица, бунар уз пространу авлију.

Услови закупа моћи ће се при лицитацији сазнати.

У Ковину 27. јуна 1883.

3—3 **Председништво срп. црк. општине.**

ОГЛАС.

Гостионицу моју у аустријској Рачи у Срему до агенције паробродског друштва, на месту превоза са великом собом за просте, тафел-цимером за отмене, и собама за путнике, подрумом, пространим двориштем, шталом, шупом и баштом, дајем од 1. новембра ове године под закуп заједно са дућаном који је под истим кровом гостионице уз право продаје дувана, — или без дућана само гостионицу.

За услове распитати код подписаног.

П. Васићевић,
1—3 трговац у Митровици.

К. КАЈЗЕР

најбоље уређена радионица разних машина и казанџијска ковачница. Основана 1881. у Новоме Саду, куће бр. 740.

Препоручујем се у свима машинским пословима, у поправљању машина, а особито у казанџијским пословима. Правим нове парне казане, примам тако исто сваковрстне послове, који се могу из гвожђа зготовити и разне нужне поправке све тачно и по најнижој цени. Примањем већих послова дајем планове и нужне нацрте бесплатно. Као препоруку част ми је овде набрати фирме којима сам следеће послове извршавао: г. Ф. Маркеу (сада Турнер), парна млина у Митровици, цела млина монтирана и реконструирана; г. Б. Фајту, парна млина у Н. Саду, један 20 коњских снага износећи парни казан; г. Т. Хиршу економу у Н. Саду један квадратичан резервоар од 2000 литри садржине; г. Ф. Горјупу од Камјокан у Н. Саду један нови ватрени боке за локомобил од 10 коњских снага; г. С. Хиршлу, фабрика сапуна у Н. Саду, један сапунџијски казан од 5000 литри садржине; првој новосадској парној млини на акције, разноврсне машинске и казанџијске послове у износу од 5000 килогр. разних делова; г. Ст. Пивничком, фабрика сапуна у Сентомашу, један сапунџијски казан од 3500 литри садржине; Њ. Екселенцији грофу Котеку у Футогу 2 комада казана; г. М. Петровићу у Черевићу један план за концесију млине и т. д.

Обећавајући екзактан и солидан, данашњој техници одговарајући посао, препоручујем се поштованој публици

Са високопоштовањем

К. КАЈЗЕР,
техничар и практичан машиниста, бивши први надзорник машина у I. новосадској парној млини на акције.

1—3

КОЛЕРА.

Од ње лека има у градској апотеци код ТОШЕ ДЕОДАТА.

Капљице теја и зејтина. Капљице 50 нов. стакоце. Зејтина 50 нов. Пакла теја 25 нов.

МАНУФАКТУРНА РАДЊА
ПАЈЕ КОВАЧЕВИЋА
у Кули

потребује два од млађи помоћника. Који говоре осим српског, још мађарски и немачки језик, имају првенство. Ступити могу одма. 1—3

ШПЕЦЕРАЈСКА И МЕШОВИТА ТРГОВИНА
Н. ЂУРИШИЋА
у Руми

потребује једног доброг помоћника и једног шегрта, првоме је нужно знање мађарског језика. Ступити може одма. 1—3

Одговорни уредник Миша Димитријевић.

Српска штампарија дра Светозара Милетића.